

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2002/95

Karar Sayısı : 2002/49

Karar Günü : 28.5.2002

R.G. Tarih-Sayı :18.07.2002'de tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : İzmir 3. Asliye Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 3.12.2001 günlü, 4722 sayılı "Türk Medenî Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10. maddesinin, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Taraflar arasındaki boşanma, maddî ve manevî tazminat alacağına ilişkin davada, davalı vekilinin 4722 sayılı Yasa'nın 10. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı savını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU KURAL

4722 sayılı Türk Medenî Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un itiraz konusu 10. maddesi şöyledir:

"MADDE 10.- Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce evlenmiş olan eşler arasında bu tarihe kadar tâbi oldukları mal rejimi devam eder. Eşler Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, bu tarihten geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.

Türk Medenî Kanununun yürürlüğe girmesinden önce açılmış olan boşanma veya iptal davaları sonuçlanıncaya kadar eşler arasında tâbi oldukları mal rejimi devam eder. Dava boşanma veya iptal kararıyla sonuçlanırsa, bu mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümler uygulanır. Davanın redle sonuçlanması hâlinde eşler, kararın kesinleşmesini izleyen bir yıl içinde başka bir mal rejimi seçmedikleri takdirde, Kanunun yürürlük tarihinden geçerli olmak üzere yasal mal rejimini seçmiş sayılırlar.

Şu kadar ki eşler, yukarıdaki fıkralarda öngörülen bir yıllık süre içinde mal rejimi sözleşmesiyle yasal mal rejiminin evlenme tarihinden geçerli olacağını kabul edebilirler.

Yukarıdaki hükümler uyarınca mal birliği veya mal ortaklığı rejiminin yasal mal rejimine dönüşmesi hâlinde, Türk Kanunu Medenîsinin ilgili mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümleri uygulanır."

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında başvuru kararı ve ekleri, ilk inceleme raporu, itiraz konusu yasa kuralı, dayandırılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre mahkemeler bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları yasa ya da kanun hükmünde kararname kurallarını Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir dava bulunması ve iptali istenen kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

3.12.2001 günlü, 4722 sayılı Yasa'nın 10. maddesiyle, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun yürürlüğünden önce açılmış boşanma davaları sonuçlanıncaya kadar eşler arasında, 743 sayılı Kanuna göre tâbi oldukları mal rejiminin (evlenme mukavelesiyle "mal birliği" veya "mal ortaklığı" rejimlerinden biri seçilmemişse yasal mal rejimi olarak kabul edilen "mal ayrılığı" rejiminin) devam edeceği, davanın boşanma veya iptal kararıyla sonuçlanması halinde ise 743 sayılı Kanun uyarınca tabi oldukları mal rejiminin sona ermesine ilişkin hükümlerin uygulanacağı öngörülmektedir.

İtiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğu dava, 743 sayılı Medeni Yasa'nın 134. maddesine göre eylemli ayrılık nedenine dayanılarak 26.10.1999'da açılmış, davalı vekilinin 22.11.1999'da verdiği cevap dilekçesi ile de, boşanma davasının her aşamasında istenebilen ve bu davanın devamı sırasında istendiğinde harca bağlı olmayan 743 sayılı Yasa'nın 143. maddesinin bir ve ikinci fıkraları uyarınca maddi ve manevi tazminat isteminde bulunulmuştur. Bu istemle ilgili 19.4.2002 tarihinde harç ödemesi yapılmış ise de bu işlemin manevi tazminat davasını, "katılma alacağı" davasına dönüştürmeyeceği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, manevî tazminat isteminin karara bağlanmasında, 4722 sayılı Yasa'nın itiraz konusu 10. maddesinin olumlu veya olumsuz uygulanma olanağı bulunmadığından istemin başvuran Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV- SONUÇ

3.12.2001 günlü, 4722 sayılı "Türk Medenî Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun"un 10. maddesi, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin davada uygulayacağı kural olmadığından, bu maddeye ilişkin itiraz başvurusunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, 28.5.2002 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Mustafa BUMİN

Başkanvekili
Haşim KILIÇ

Üye
Samia AKBULUT

Esas Sayısı : 2002/95

Karar Sayısı : 2002/49

Üye

Yalçın ACARGÜN

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Üye

Sacit ADALI

Üye

Ertuğrul ERSOY

Üye

Nurettin TURAN

Üye

Tülay TUĞCU

Üye

Enis TUNGA